

Protokollsutdrag

Sammanträdestid	2021-10-12 kl 10:00-11:20
Plats	Distans via Teams
Utses att justera	Håkan Fäldt
Justeringen	2021-10-19
Protokollet omfattar	§330

Underskrifter	Sekreterare	Anna-Lena Alnerud	
	Ordförande	Katrín Stjernfeldt Jammeh	
	Justerande	Håkan Fäldt	

Beslutande ledamöter

Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) (Ordförande)
Roko Kursar (L) (1:e vice ordförande)
Andréas Schönström (S)
Rose-Marie Carlsson (S)
Mubarik Mohamed Abdirahman (S)
Stefana Hoti (MP)
Emma-Lina Johansson (V)
Håkan Fäldt (M)
Helena Nanne (M)
Anton Sauer (C)
John Roslund (M) ersätter Vakans M (M) (2:e vice ordförande)
Nima Gholam Ali Pour (SD) ersätter Magnus Olsson (SD)

Ej tjänstgörande ersättare

Anders Rubin (S)
Nils Anders Nilsson (S)
Frida Trollmyr (S)
Anders Skans (V)
John Eklöf (M)
Tony Rahm (M)
Martin Molin (C)
Rickard Åhman Persson (SD)

Övriga närvarande

Anders Olin (SD)
Carina Nilsson (S) (Ordförande) (Kommunfullmäktige)
Sedat Arif (S) (Kommunalråd)
Ewa Bertz (L) (Kommunalråd)
Simon Chrisander (L) (Kommunalråd)
Andreas Norbrant (Stadsdirektör)
Tomas Barring (Chefsjurist)
Anna-Lena Alnerud (Sekreterare)
Belma Rosarv (Sekreterare)
Magdalena Bondeson (Sektionschef)
Jonas Rosenkvist (Avdelningschef)
Micael Nord (Avdelningschef)
Anna Westerling (Ekonomidirektör)
Erica Arvebratt (tf HR-direktör)
Ann Andersson (Budgetchef)
Claes Ramel (Finanschef)
Nicklas Sjöqvist (Presschef)
Louise Lagerlund (Stadsjurist)

**§ 330 Remiss från Socialdepartementet - Ombuds tillgång till
STK-2021-897 vård- och omsorgsuppgifter och förenklad
behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39)**

Sammanfattning

Malmö stad har av Socialdepartementet fått möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39). I betänkandet finns ett antal förslag som kan vara positiva för både patienter och vårdgivare. Förslag som kommenteras i förslag till yttrande är bland annat att patienter genom medgivande ska kunna ge ett ombud elektronisk tillgång till patientuppgifter. Det ska vara frivilligt för vårdgivare att erbjuda detta.

Förslaget att vårdgivare ska få tillgång till uppgifterna i Socialstyrelsens register över legitimerad sjukvårdspersonal, samt förslaget att patienter och anhöriga kan få tillgång till en begränsad del av uppgifterna i registret, kommenteras i förslag till yttrande. I stället för att legitimerad personal ska vara skyldiga att uppge person- eller samordningsnummer, föreslås i förslag till yttrande att varje legitimation i stället är kopplat till ett legitimationsnummer, vilket innebär att det går att kontrollera legitimationen även för personal med skyddade personuppgifter. I förslag till yttrande lämnas även några kommentarer om begrepp och termer som används i betänkandet.

Under ärendets beredning har funktionsstödsnämnden samt hälsa-, vård- och omsorgsnämnden getts möjlighet att lämna synpunkter.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Socialdepartementet.

Beslutet skickas till

Socialdepartementet

Funktionsstödsnämnden

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut KSAU 210927 §532
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 210927 Remiss från Socialdepartementet - Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39)
- Förslag till yttrande
- Remiss från Socialdepartementet - Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39)
- Anstånd beviljat till 13 oktober
- Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39)
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 210826 § 107
- Remissvar från hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Funktionsstödsnämnden beslut 210823 § 83

- Remissvar från funktionsstödsnämnden

Datum
2021-10-12
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2021-897

Yttrande

Till
Socialdepartementet

Remiss från Socialdepartementet - Ombuds tillgång till vård- och omsorgs- uppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39) S 2021/04713

Yttrande

Förslag om elektronisk tillgång till patientjournaler

Att underlätta för närstående att som ombud kunna ta del av patientjournaler, kan underlätta planering och genomförande av vården. Detta kan ge positiva effekter för såväl den enskilde som vårdpersonal.

Malmö stad delar dock inte bedömningen att förslaget om elektronisk tillgång till patientjournaler inte kommer att medföra ökade kostnader. Införande kommer med all säkerhet att innebära ökade kostnader för berörda vård- och omsorgsgivare i form av nya system, omställning av redan befintliga system och ökad administration och kompetensutveckling kopplat till uppgifterna. Strävan att ge en jämlik vård och omsorg i hela landet, motverkas dessutom av att förslaget är frivilligt att införa.

I samband med införandet av elektronisk tillgång för patienter och ombud, är det viktigt att beakta att det finns grupper som kan ha svårigheter att använda detta. Det gäller till exempel personer med reserv- eller samordningsnummer som inte kan gå in på 1177.se idag, och personer som av olika skäl inte har tillgång till datorer eller smartphones. Att det finns andra sätt att få tillgång till journaluppgifterna måste säkerställas, även över tid.

I betänkandet lyfts att patientjournalen i 1177.se inte alltid är komplett. Detta är en viktig information som såväl ombud som patienter behöver få tydlig information om, framför allt vid elektronisk tillgång.

Hälso- och sjukvårdspersonalen behöver ges kompetens att kunna bedöma om ett medgivande ger uttryck för den enskildes fria vilja eller inte. Den elektroniska tillgången bör tidsbegränsas och att ett medgivande inte kunna ges längre än högst tolv månader utan omprövning.

Förslag om tillgång till legitimerad personals uppgifter

Förslaget att vårdgivare ska få tillgång till uppgifterna i Socialstyrelsens register över legitimerad sjukvårdspersonal är positivt. Det är viktigt att betona att det är arbetsgivarens/vårdgivarens ansvar att säkerställa att personalen har rätt kompetens. Patienter har rätt att veta vem som vårdat dem, och dessa uppgifter de redan idag kan få av vårdgivaren eller se i sin journal.

En sökfunktion kan ge patienter snabbare och enklare tillgång till uppgifterna om man exempelvis söker akut vård. Fördelarna med snabbare och enklare tillgång till registret bedöms vara en generell förbättring för patienterna. En stor nackdel är att det underlättar för personer som snabbt och enkelt vill komma över personnummer av andra skäl.

Novus genomförde år 2020 en undersökning beställd av Vårdförbundet, som visar att nära hälften (44%) av all vårdpersonal blivit hotade. Ökad tillgång till personuppgifter riskerar att underlätta för personer som av olika skäl trakasserar vårdpersonal.

Mot bakgrund av detta kan det vara tveksamt att personal ska vara skyldiga att lämna ut person- eller samordningsnummer. Ett sätt att lösa kontrollen av legitimationen och samtidigt värna den personliga integriteten, kan vara att när en legitimation utfärdas så skapas ett legitimationsnummer. Detta kan sedan användas, i stället för person- eller samordningsnummer, för att kontrollera legitimation.

Särskilt i situationer där patienten och/eller dennes anhöriga är missnöjda med vården och ifrågasätter bedömning och insatser kan det vara en trygghet för legitimerad personal att veta att ingen kommer att ta del av personuppgifterna. Detta löser också frågan om hur anhöriga och patienter kan få uppgifter om legitimerad personal med någon form av skyddade personuppgifter.

Kommentarer om några begrepp i betänkandet

Ett förslag är att i stället för *annan fysisk person, som patienten uppger sig känna personligen*, använda begreppet *anhörig*. En anhörig är någon som har en relation till en närstående, som kan vara en person i familjen, som till exempel en partner, ett barn eller nära släkting. Det kan också vara en nära vän eller en granne.

Begreppet *omsorgsmottagare* finns inte i Socialstyrelsens termbank. Socialstyrelsen rekommenderar fortfarande, sedan flera år tillbaka, att begreppet *brukare* används även om detta tidvis har diskuterats i den allmänna debatten. Att i ett betänkande, som syftar till författningsändringar, införa ett nytt begrepp som inte har en fastställd definition, kan skapa osäkerhet i vem som egentligen omfattas av begreppet, och vad som ligger i det. I det fall ny terminologi ska införas, kan det med fördel föregås av möjligheter att Socialstyrelsen ger möjlighet för professionen att lämna synpunkter mer precist på detta.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Anna-Lena Alnerud

Datum
2021-09-20
Vår referens
Ingela Löfqvist-Kressander
Utredningssekreterare
Ingela.Kressander@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Socialdepartementet - Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39) STK-2021-897

Sammanfattning

Malmö stad har av Socialdepartementet fått möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39). I betänkandet finns ett antal förslag som kan vara positiva för både patienter och vårdgivare. Förslag som kommenteras i förslag till yttrande är bland annat att patienter genom medgivande ska kunna ge ett ombud elektronisk tillgång till patientuppgifter. Det ska vara frivilligt för vårdgivare att erbjuda detta.

Förslaget att vårdgivare ska få tillgång till uppgifterna i Socialstyrelsens register över legitimerad sjukvårdspersonal, samt förslaget att patienter och anhöriga kan få tillgång till en begränsad del av uppgifterna i registret, kommenteras i förslag till yttrande. I stället för att legitimerad personal ska vara skyldiga att uppge person- eller samordningsnummer, föreslås i förslag till yttrande att varje legitimation i stället är kopplat till ett legitimationsnummer, vilket innebär att det går att kontrollera legitimationen även för personal med skyddade personuppgifter. I förslag till yttrande lämnas även några kommentarer om begrepp och termer som används i betänkandet.

Under ärendets beredning har funktionsstödsnämnden samt hälsa-, vård- och omsorgsnämnden getts möjlighet att lämna synpunkter.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Socialdepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss från Socialdepartementet - Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39)
- Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39)
- Anstånd beviljat till 13 oktober
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 210927 Remiss från Socialdepartementet - Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39)

- Remissvar från hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 210826 § 107
- Remissvar från funktionsstödsnämnden
- Funktionsstödsnämnden beslut 210823 § 83
- Förslag till yttrande

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-09-27

Kommunstyrelsen 2021-10-12

Beslutet skickas till

Socialdepartementet

Funktionsstödsnämnden

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Ärendet

Malmö stad har av Socialdepartementet fått möjlighet att lämna synpunkter på Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39). Utredningens disposition, samt dess bedömningar och förslag finns sammanfattade i tjänsteskrivelsen.

Under ärendets beredning har funktionsstödsnämnden samt hälsa-, vård- och omsorgsnämnden getts möjlighet att yttra sig.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 21 juni 2019 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att utreda och lämna förslag som rör personuppgiftshantering inom och mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård (dir. 2019:37). Regeringen beslutade vidare den 29 oktober 2020 att ge den särskilde utredaren i uppdrag att även se över behovet av att göra ändringar i förordningen (2006:196) om register över hälso- och sjukvårdspersonal (HOSP-förordningen) samt, vid behov, föreslå nödvändiga ändringar av den (dir. 2020:112).

Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39), är slutbetänkandet från utredningen som tog namnet Utredningen om sammanhållen information inom vård och omsorg (S 2019:01).

I detta slutbetänkande redovisas utredningens uppdrag att

- se över möjligheterna att ge ett ombud elektronisk åtkomst till patientjournalen,
- sammanställa och översiktligt beskriva eventuella ytterligare frågeställningar som utredningen under arbetet med utredningsuppdraget uppmärksammat och som utredaren bedömer kräver vidare analys ur ett dataskydds- eller sekretessperspektiv, samt
- analysera förutsättningar för och, om lämpligt, föreslå ändringar av bestämmelserna om direktåtkomst och ändamål i förordningen (2006:196) om register över hälso- och sjukvårdspersonal.

Utredningen har haft samråd med företrädare för *Utredningen Sammanhållen kunskapsstyrning* (S 2018:12), *Utredningen om välfärdsteknik i äldreomsorgen* (S 2018:11), *Framtidens socialtjänst* (S 2017:03), *Samordnad utveckling för god och nära vård* (S 2017:01) och *Utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap* (S 2018:09).

Ikraftträdande

Lagändringarna om ombuds elektroniska tillgång till patientuppgifter och sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

Författningsändringarna i förordningen (2006:196) om register över hälso- och sjukvårdspersonal och offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Tidigare delbetänkande

Utredningen överlämnade den 18 januari 2021 delbetänkandet *Informationsöverföring inom vård och omsorg* (SOU 2021:4). I detta redogjorde utredningen för relevanta delar av dataskyddsregleringen, bland annat dataskyddförordningen, (se kapitel 3, 4 och 6) och regleringen om sekretess och tystnadsplikt (se kapitel 5). Vidare redogjorde utredningen för de strukturförändringar som påverkar förutsättningarna att bedriva hälso- och sjukvård och socialtjänst (se kapitel 11).

Kommunstyrelsen yttrade sig över delbetänkandet den 5 maj 2021 (STK-2021-165).

Sammanfattning

Utredningen föreslår en bestämmelse i patientdatalagen som gör det möjligt för vårdgivare att, i enlighet med patientens medgivande, ge någon utanför hälso- och sjukvården (ett ombud) elektronisk tillgång till patientuppgifter. Bestämmelsen är frivillig för vårdgivare att använda.

Utredningen har tidigare föreslagit lagstiftning om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Utredningen föreslår nu att det förslaget kompletteras med motsvarande bestämmelser om ombuds elektroniska tillgång. Det innebär att omsorgsgivare får, med omsorgsmottagarens medgivande, ge någon utanför socialtjänsten tillgång till den dokumentation om insatser för äldre och personer med funktionsnedsättningar som är elektroniskt tillgänglig för andra omsorgs- och vårdgivare i systemet för sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Bland annat för patientsäkerhetens skull är det viktigt att enkelt kunna kontrollera hälso- och sjukvårdspersonals legitimationer. Därför föreslår utredningen att de flesta uppgifterna i Socialstyrelsens register över legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ska göras öppet sökbara via internet. Sökresultatet ska vara begränsat till personuppgifter om den som har en gällande legitimation. Uppgifter om bland annat folkbokföringsort, förskrivarkod, återkallade legitimationer, prövotid eller begränsningar av förskrivningsrätt ska inte vara tillgängliga på internet.

Socialstyrelsen ska vidare enligt förslaget få ge andra myndigheter och vårdgivare elektronisk tillgång till uppgifterna i registret om tillgång via internet inte är tillräcklig. Elektronisk tillgång till uppgifter i HOSP-registret som Försäkringskassan, Universitets- och högskolerådet och vissa universitet och högskolor har kan tillgodoses genom sökfunktionen på internet.

Betänkandets disposition

I kapitel 1 finns författningsförslagen. Kapitel 3 innehåller en kort beskrivning av den elektroniska tillgången till personuppgifter. I kapitel 4 beskrivs patientens elektroniska tillgång till sina patientuppgifter. Kapitel 5 innehåller en redogörelse för register över hälso- och sjukvårdsperso-

nal, HOSP-registret, tillgången till dess uppgifter och regleringen i HOSP-förordningen samt relevanta bestämmelser om sekretess.

I kapitel 6 redogörs för frågan om ombuds elektroniska tillgång till patientuppgifter. I kapitel 7 motiveras utredningens förslag om att på internet tillgängliggöra vissa uppgifter i HOSP-registret. I kapitel 8 motiveras utredningens förslag som rör annan elektronisk tillgång till HOSP-registret och de nya ändamålen. I kapitel 9 redovisar utredningen sin konsekvensanalys av förslagen och i kapitel 10 finns förslag till ikraftträdande- och övergångsbestämmelser. Författningskommentarerna till lagförslagen återfinns i kapitel 11.

I bilaga 4 finns en översiktlig sammanställning av ytterligare frågeställningar som utredningen under arbetet med utredningsuppdraget har uppmärksammat och som utredaren bedömer kräver vidare analys ur ett dataskydd- eller sekretessperspektiv.

Utredningens bedömningar och förslag

6.2 Integritetsanalys

6.2.1 Behov av och fördelar med elektronisk tillgång för ombud inom hälso- och sjukvården

Utredningens bedömning: Det finns ett klart behov av och klara fördelar med att vårdgivare får möjlighet att, i enlighet med patientens frivilliga medgivande, ge någon utanför hälso- och sjukvården som patienten känner personligen elektronisk tillgång till patientuppgifter.

6.2.2 Integritetsrisker och andra nackdelar med elektronisk tillgång för ombud inom hälso- och sjukvården

Utredningens bedömning: Det finns vissa risker med att vårdgivare får möjlighet att, i enlighet med patientens frivilliga medgivande, ge någon utanför hälso- och sjukvården som patienten känner personligen elektronisk tillgång till patientuppgifter.

6.2.5 Avvägning mellan behov och integritetsrisker

Utredningens bedömning: Behoven av och fördelarna med att vårdgivare får möjlighet att, i enlighet med patientens frivilliga medgivande, ge någon utanför hälso- och sjukvården som patienten känner personligen elektronisk tillgång till patientuppgifter överväger integritetsriskerna. Detta förutsätter dock att vissa integritetsstärkande bestämmelser införs.

6.2.6 Motsvarande avvägning görs för elektronisk tillgång för ombud vid sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

Utredningens bedömning: Det finns behov av och fördelar med att vård- och omsorgsgivare vid sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation får möjlighet att, i enlighet med patientens eller omsorgsmottagarens frivilliga medgivande, ge någon utanför hälso- och sjukvården och socialtjänsten som patienten eller omsorgsmottagaren känner personligen elektronisk tillgång till sådan dokumentation som får göras tillgänglig för patient eller omsorgsmottagare. Behoven och fördelarna överväger integritetsriskerna. Detta förutsätter dock att vissa integritetsstärkande bestämmelser införs.

6.2.7 Konsekvensbedömning avseende dataskydd

Utredningens bedömning: Den här gjorda konsekvensbedömningen avseende dataskydd uppfyller kraven i artikel 35.10 i dataskyddsförordningen. En vårdgivare eller en omsorgsgivare behöver därför i regel inte göra en egen konsekvensbedömning avseende dataskydd innan ett system för att, i enlighet med patientens eller omsorgsmottagarens medgivande, ge någon utanför

hälso- och sjukvården och socialtjänsten elektronisk tillgång till patientuppgifter och sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation införs.

6.4 Elektronisk tillgång för patienters ombud

Utredningens förslag: Om den enskilde medger det får en vårdgivare ge en annan fysisk person, som den enskilde uppger sig känna personligen, elektronisk tillgång till sådana uppgifter som avses i 5 kap. 5 § första stycket patientdatalagen. Sådan tillgång ska på den enskildes begäran kunna begränsas till uppgifter registrerade efter ett visst datum eller vid en viss vårdenhet.

6.4.5 Patientens medgivande

Utredningens bedömning: Patientens frivilliga medgivande är en förutsättning för att ge en annan fysisk person, som patienten uppger sig känna personligen, elektronisk tillgång till patientuppgifter. Ett barn som är tillräckligt moget för att förstå vad saken gäller, och som har rätt att självt disponera sina patientuppgifter, kan lämna sitt medgivande till att en annan fysisk person som barnet uppger sig känna personligen får elektronisk tillgång till barnets patientuppgifter. Det bör inte införas några särskilda bestämmelser för patienter med varaktigt nedsatt beslutsförmåga.

6.4.6 Den elektroniska tillgången får ges genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande

Utredningens förslag: Den elektroniska tillgången för den som patienten utsett får ges genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande.

6.4.8 Skyldighet att anmäla vid misstanke om att förutsättningarna inte är uppfyllda

Utredningens förslag: Om någon inom hälso- och sjukvårdspersonalen får anledning att misstänka att patientens medgivande av elektronisk tillgång inte ger uttryck för patientens fria vilja eller att patienten varaktigt inte längre är i stånd att lämna ett sådant medgivande, är denne skyldig att genast anmäla detta till den vårdgivare som gett den elektroniska tillgången. Mot-svarande gäller om misstanken avser att patienten inte känner den som fått tillgång personligen.

6.4.9 Föreskrifter om säkerhetsåtgärder

Utredningens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om de krav på säkerhetsåtgärder som ska gälla vid den elektroniska tillgången.

6.5 Möjlighet att ge ombud elektronisk tillgång till sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

Utredningens förslag: Om patienten eller omsorgsmottagaren medger det får en vård- eller omsorgsgivare ge en annan fysisk person, som patienten eller omsorgsmottagaren uppger sig känna personligen, tillgång genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande till sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation och kvalitetsuppföljning. Sådan tillgång ska på patientens eller omsorgsmottagarens begäran kunna begränsas till uppgifter registrerade efter ett visst datum eller vid en viss organisatorisk enhet.

Om någon inom hälso- och sjukvårdspersonalen eller som utför arbetsuppgifter inom socialtjänsten får anledning att misstänka att patientens eller omsorgsmottagarens medgivande inte ger uttryck för patientens eller omsorgsmottagarens fria vilja eller att patienten eller omsorgsmottagaren varaktigt inte längre är i stånd att lämna ett medgivande, är denne skyldig att genast anmäla detta till den vård- eller omsorgsgivare som gett tillgången. Motsvarande gäller om misstanken avser att patienten eller omsorgsmottagaren inte känner den som fått tillgång personligen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § rege-
ringsformen meddela föreskrifter om de krav på säkerhetsåtgärder som ska gälla vid sådan elekt-
ronisk tillgång.

6.6 Förhållandet till dataskyddsförordningen

Utredningens bedömning: Det är förenligt med dataskyddsförordningen att införa bestämmelser i svensk rätt som ger vård- och omsorgsgivare möjlighet att, i enlighet med ett frivilligt medgivande, ge någon utanför vården och omsorgen som patienten eller omsorgsmottagaren känner personligen elektronisk tillgång till patientuppgifter och sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Den rättsliga grunden för att behandla personuppgifterna är, i vart fall, utförandet av en arbetsuppgift av allmänt intresse enligt artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen. Stödet för att behandla känsliga personuppgifter finns i artikel 9.2 h i dataskyddsförordningen.

6.7 Förhållandet till sekretess och tystnadsplikt

Utredningens bedömning: Utlämnandet till en fysisk person utanför hälso- och sjukvården och socialtjänsten bygger på att patienten eller omsorgsmottagaren medger det elektroniska utlämnandet och därmed häver sekretessen i förhållande till personen. Därför är det förenligt med regelverket om sekretess och tystnadsplikt att införa bestämmelser som tillåter ett sådant utlämnande.

7.2 Allmänhetens behov av att kunna söka uppgifterna på internet

Utredningens bedömning: Det finns ett befogat behov av att allmänheten på internet kan kontrollera om en person har en viss legitimation.

Mot bakgrund av syftet med legitimering av hälso- och sjukvårdspersonal framstår det som motiverat att göra information om de registrerades behörighet mer tillgänglig än vad som är fallet i dag. Det bidrar till en förbättrad patientsäkerhet. Därtill kan det ses som en nödvändig anpassning till dagens internationalisering och mer globala arbetsmarknad, framför allt i förhållande till våra grannländer.

Det finns också ett behov av att effektivisera Socialstyrelsens hantering av förfrågningar om uppgifter i HOSP-registret. En mer automatiserad hantering skulle underlätta för Socialstyrelsen, minska kostnaderna och bidra till en ökad patientsäkerhet.

7.3 Andra positiva effekter av att uppgifterna kan sökas på internet

Utredningens bedömning: Om det är möjligt att på internet kontrollera om en person har en viss legitimation, minskar troligen behovet av direktåtkomst till HOSP-registret. Det skulle också bli svårare att oriktigt hävda att man har en legitimation.

Utöver detta skulle Socialstyrelsens hantering av förfrågningar om uppgifter i HOSP-registret bli enklare, snabbare och mer kostnadseffektiv. Hanteringen skulle därtill bli säkrare såväl ur ett patientperspektiv som ett integritetsperspektiv.

7.4 Integritetsrisker och integritetsstärkande åtgärder

Utredningens bedömning: Att göra vissa uppgifter i HOSP-registret öppet tillgängliga på internet innebär en ökad spridning av personuppgifter och därmed risk för ett ökat integritetsintrång. Integritetsriskerna motverkas genom en integritetsstärkande utformning av regleringen, där såväl sökbegrepp som antalet personuppgifter i sökresultatet begränsas. Risken är acceptabel med hänsyn till hur viktigt det är med en säker identifiering av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal.

7.5 Avvägning mellan behov och integritetsrisker

Utredningens bedömning: Behoven av och fördelarna med en möjlighet att på internet kunna kontrollera om en person har en viss legitimation överväger integritetsriskerna. Detta förutsätter dock att regleringen om detta får en integritetsstärkande utformning.

7.6 En sökfunktion på internet för att kontrollera legitimationer

Utredningens förslag: Socialstyrelsen ska göra det möjligt för allmänheten att genom en sökfunktion på internet kontrollera en persons behörighet.

Utredningens bedömning: Socialstyrelsen bör tillhandahålla både en vanlig webbsida med en sökruta och ett öppet applikationsprogrammeringsgränssnitt, ett s.k. API, som gör det möjligt att automatiserat ställa frågor och få svar.

7.7 Bara personnummer och samordningsnummer får användas som sökbegrepp

Utredningens förslag: Som sökbegrepp får bara personnummer och samordningsnummer användas.

Utredningens bedömning: Bara sökbegrepp som gör att sökresultatet otvetydigt ger svar på om någon har en legitimation eller inte bör tillåtas. Annars är riskerna för försämrad patient-säkerhet och förtroendeskadorna för stora och allvarliga.

7.8 Vilka uppgifter bör visas i sökresultatet?

Utredningens förslag: Som resultat av sökningen får bara visas det angivna person- eller samordningsnumret och anknytande uppgifter i HOSP-registret om namn, typ av legitimation och när den utfärdades samt omfattningen av legitimationen vid partiellt tillträde, yrke och specialitet. Sökresultatet får inte innehålla personuppgifter om annan än den som har en gällande legitimation.

Utredningens bedömning: Uppgifter om bland annat folkbokföringsort, förskrivarkod, löpande provotid eller begränsningar av förskrivningsrätt bör inte vara tillgängliga för allmänheten på internet. Inte heller uppgifter om återkallade legitimationer bör vara tillgängliga på det sättet. Socialstyrelsen bör tydligt upplysa om att sådana uppgifter inte visas i sökresultatet.

7.9 Ett nytt ändamål för HOSP-registret

Utredningens förslag: Personuppgifterna i HOSP-registret får behandlas för att ge allmänheten upplysning om hälso- och sjukvårdspersonals behörighet.

Utredningens bedömning: För att Socialstyrelsen ska kunna göra det möjligt för allmänheten att genom en sökfunktion på internet kontrollera en persons legitimation behöver ett nytt ändamål införas för registret.

7.10 Förhållandet till dataskyddslagstiftningen

Utredningens förslag: Socialstyrelsen ska lämna den som är registrerad information om vad som gäller även i fråga om annat elektroniskt utlämnande än direktåtkomst.

Utredningens bedömning: Det är förenligt med dataskyddsförordningen att införa bestämmelser i svensk rätt om behandling av personuppgifter i enlighet med utredningens förslag om HOSP-registret på internet.

7.11 Ändringar i sekretesslagstiftningen

Utredningens förslag: Genom ändring i offentlighets- och sekretessförordningen gäller inte den s.k. folkbokföringssekretessen enligt 22 kap. 1 § första stycket 1 offentlighets- och sekretess-

lagen när Socialstyrelsen möjliggör för allmänheten att genom en sökfunktion på internet kontrollera en viss persons legitimation.

Utredningens bedömning: Förslaget om en sökfunktion på internet innebär en uppgiftsskyldighet för Socialstyrelsen som bryter eventuell sekretess vid utlämnanden av uppgifter till myndigheter. Eftersom uppgiftsskyldigheten inte bryter eventuell sekretess vid utlämnanden av uppgifter till enskilda, bör dock ett uttryckligt undantag från folkbokföringssekretessen föreskrivas.

8.2 Direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande

Utredningens bedömning: Utlämnande av uppgifter från HOSP-registret bör i första hand ske genom annat elektroniskt utlämnande än direktåtkomst.

8.3.2 Socialstyrelsen får medge myndigheter och vårdgivare elektronisk tillgång

Utredningens förslag: Socialstyrelsen får besluta att medge en myndighet eller offentlig vårdgivare tillgång till uppgifter i HOSP-registret genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande. Socialstyrelsen får också besluta att medge en privat vårdgivare tillgång till uppgifter i registret genom annat elektroniskt utlämnande än direktåtkomst.

Om Socialstyrelsen fattat ett beslut om att ge elektronisk tillgång, är Socialstyrelsen skyldig att ge den tillgång som beslutats.

8.3.3 Beslutet ska fattas efter samråd med Integritetsskyddsmyndigheten

Utredningens förslag: Socialstyrelsen ska samråda med Integritetsskyddsmyndigheten innan Socialstyrelsen beslutar att medge en myndighet eller vårdgivare elektronisk tillgång till uppgifter i HOSP-registret.

8.3.4 Omfattningen av den elektroniska tillgången

Utredningens förslag: Direktåtkomst får medges myndigheter och offentliga vårdgivare endast om inte annat elektroniskt utlämnande är tillräckligt. Privata vårdgivare får bara medges tillgång genom annat elektroniskt utlämnande än direktåtkomst.

Den elektroniska tillgången får inte vara mer omfattande än vad myndigheten eller vårdgivaren behöver för att utföra sina arbetsuppgifter.

8.3.5 Vad beslutet ska innehålla

Utredningens förslag: Av beslutet om elektronisk tillgång ska framgå för vilka ändamål som tillgången får användas, vilka uppgifter som tillgången får gälla och vilka legitimerade yrken som tillgången får gälla.

8.3.6 Beslutet får inte överklagas

Utredningens förslag: Socialstyrelsens beslut att medge elektronisk tillgång, eller att avslå en begäran om det, får inte överklagas.

8.3.7 Krav på behörighetsstyrning, loggning, åtkomstkontroll och ändamålsbegränsning

Utredningens förslag: Den som har medgetts elektronisk tillgång ska se till att tillgången till personuppgifterna begränsas till vad varje användare behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter, att tillgång till personuppgifterna dokumenteras och kan kontrolleras och att det görs systematiska och återkommande kontroller av om någon obehörigen kommer åt sådana uppgifter.

Elektronisk tillgång får inte medges innan Socialstyrelsen har försäkrat sig om att frågorna om behörighet, åtkomstkontroll och säkerhet är lösta på ett sätt som är tillfredsställande ur integritetssynpunkt.

Den som har medgetts sådan tillgång får inte behandla personuppgifterna för något annat ändamål än det för vilket de lämnats ut. E-hälsomyndigheten får dock behandla uppgifterna i den nationella läkemedelslistan i enlighet med ändamålen i 3 kap. 2–5 §§ lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista.

8.3.8 Ändringar i sekretesslagstiftningen

Utredningens förslag: Genom ändring i offentlighets- och sekretessförordningen gäller inte den s.k. folkbokföringssekretessen enligt 22 kap. 1 § första stycket 1 offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) när Socialstyrelsen lämnar ut uppgifter enligt ett beslut om elektronisk tillgång till uppgifter i HOSP-registret.

8.4 Utlämnanden i enstaka fall genom annat elektroniskt utlämnande än direktåtkomst

Utredningens förslag: Socialstyrelsen får i enstaka fall lämna ut uppgifter i HOSP-registret genom annat elektroniskt utlämnande än direktåtkomst utan förhandssamråd med Integritetsskyddsmyndigheten. Möjligheten till regelmässigt utlämnande på medium för automatiserad behandling tas därför bort i HOSP-förordningen.

8.5.2 Försäkringskassan

Utredningens bedömning: Försäkringskassans behov av tillgång till uppgifter i HOSP-registret kan tillgodoses genom den öppna tillgång på internet som föreslås i kapitel 7.

8.5.3 Läkemedelsverket

Utredningens bedömning: Socialstyrelsen bör använda den i avsnitt 8.3 föreslagna möjligheten för att medge Läkemedelsverket elektronisk tillgång till uppgifter i HOSP-registret.

8.5.4 Universitets- och högskolerådet

Utredningens bedömning: Universitets- och högskolerådets behov av tillgång till uppgifter i HOSP-registret kan tillgodoses genom den öppna tillgång på internet som föreslås i kapitel 7.

8.5.5 Universitet och högskolor

Utredningens bedömning: Universitets och högskolors behov av tillgång till uppgifter i HOSP-registret kan tillgodoses genom den öppna tillgång på internet som föreslås i kapitel 7.

8.5.6 Andra myndigheter än de som i dag får ha direktåtkomst

Utredningens bedömning: Behovet av elektronisk tillgång hos övriga myndigheter kan tillföräkras genom den föreslagna öppna tillgången via internet, den föreslagna möjligheten till utlämnanden i enstaka fall genom annat elektroniskt utlämnande än direktåtkomst eller den föreslagna möjligheten för Socialstyrelsen att medge myndigheter elektronisk tillgång genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande. Behovet kan tillgodoses inom ramen för befintliga och föreslagna ändamål.

8.6 De myndigheter som i dag får ha direktåtkomst

Utredningens förslag: Bestämmelserna som ger Inspektionen för vård och omsorg (IVO), Transportstyrelsen och offentliga vårdgivare möjlighet att ha direktåtkomst till uppgifter i HOSP-registret tas bort.

Utredningens bedömning: Socialstyrelsen bör, i de fall den öppna tillgång på internet som föreslås i kapitel 7 inte är tillräcklig, besluta att medge dessa myndigheter elektronisk tillgång till uppgifter i samma utsträckning som enligt nuvarande reglering. Socialstyrelsen ska då överväga om tillgången behöver avse direktåtkomst eller om det räcker med annat elektroniskt utlämnande.

de.

8.7 Nya ändamål för HOSP-registret

Utredningens förslag: Personuppgifter i HOSP-registret får behandlas även för att

- a) framställa statistik om hälso- och sjukvård enligt lagen (2001:99) om den officiella statistiken,
- b) lämna uppgifter som behövs för E-hälsomyndighetens kontroll av hälso- och sjukvårdspersonals identitet och behörighet i enlighet med författning eller regeringsuppdrag, och
- c) kontrollera hälso- och sjukvårdspersonals identitet och behörighet vid handläggning av ärenden om dispens från begränsningar av förordnande och utlämnande av läkemedel.

Utredningens bedömning: Det är förenligt med dataskyddsförordningen att införa bestämmelser i svensk rätt om behandling av personuppgifter i enlighet med utredningens förslag.

8.8.4 Allmän tjänsteplikt och möjlighet till krigsplacering

8.8.5 Utredningens bedömning

Utredningens bedömning: Det är inte motiverat att i nuläget införa ett ändamål i HOSP-förordningen om regionernas och kommunernas planering för att bemanna deras krigsorganisationer med hälso- och sjukvårdspersonal. Först när regioner och kommuner har rättsliga förutsättningar för att bemanna sina krigsorganisationer med inte redan anställd personal blir detta motiverat.

8.8.6 En möjlig reglering

Utredningens bedömning: Det finns i och för sig rättsliga förutsättningar för att lägga till ett nytt ändamål i HOSP-förordningen om att personuppgifterna i HOSP-registret får behandlas för att lämna uppgifter som möjliggör regionernas och kommunernas planering för att bemanna deras krigsorganisationer med hälso- och sjukvårdspersonal.

9.2 Förslagen om ombuds elektroniska tillgång till patientuppgifter och sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

Utredningens bedömning: Förslagen om ombuds elektroniska tillgång till patientuppgifter och sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation är utformade som möjligheter som är frivilliga att använda. Det är således upp till varje vård- och omsorgsgivare att välja om regelverket ska tillämpas eller inte. Förslagen förväntas därför inte i sig medföra några ekonomiska konsekvenser.

Inte heller i övrigt bedöms förslagen medföra några sådana konsekvenser som ska beskrivas enligt kommittéförordningen.

9.3 Förslagen gällande HOSP-registret

Utredningens bedömning: Socialstyrelsen kan inom ramen för myndighetens befintliga anslag klara de initiala kostnaderna som uppstår vid genomförandet av förslaget om en sökfunktion på internet för att kontrollera legitimationer och förslaget om att Socialstyrelsen får medge myndigheter och privata vårdgivare elektronisk tillgång till HOSP-registret. De löpande kostnaderna för att administrera utlämnandet av uppgifter enligt förslagen förväntas bli lägre än kostnaderna i dag. Förslagen kommer även för övriga berörda aktörer att leda till ökad effektivitet och säkerhet vid behandling av uppgifter från registret och därmed också minskade kostnader.

Genomförandet av förslaget om att ta bort de bestämmelser som i dag ger vissa myndigheter möjlighet att ha direktåtkomst bedöms inte att få några beaktansvärda konsekvenser för de berörda myndigheterna eller för de registrerade. Det förväntas inte heller medföra några kostnadsökningar, utöver vissa initiala kostnader.

Genomförandet av förslaget om att ersätta den generella möjligheten att lämna ut uppgifter på

medium för automatiserad behandling med tillgång via internet samt möjlighet för Socialstyrelsen att göra sådant utlämnande i enstaka fall och besluta om sådant utlämnande i andra fall förväntas inte medföra några ökade kostnader, utöver vissa initiala kostnader som följer av vissa teknikanpassningar och förändrat beslutsfattande.

Förslagen om nya ändamål för HOSP-registret förväntas inte i sig medföra några negativa ekonomiska konsekvenser eller några negativa konsekvenser för de registrerade.

I övrigt bedöms förslagen inte medföra några sådana konsekvenser som ska beskrivas enligt kommittéförordningen.

10 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Utredningens bedömning: Det behövs inga övergångsbestämmelser.

Remissinstansernas yttrande

Funktionsstödsnämndens yttrande

Funktionsstödsnämnden är generellt positiv till förslaget att vård- och omsorgsgivare ska kunna dela en patients eller brukares uppgifter med annan person (ombud), efter patientens eller brukares samtycke. Funktionsstödsnämnden anser att förslaget kan komma att underlätta vardagen för många inom nämndens målgrupper, det vill säga personer med funktionsnedsättningar.

Funktionsstödsnämnden vill dock lyfta ett antal utmaningar med förslaget, som att medgivanden/samtycken kan vara problematiska för patienter med begränsningar i sin kognitiva förmåga, och för de som befinner sig i en beroendesituation jämfört med enskilda personer. Detta kommer att medföra utmaningar när det gäller att säkerställa att medgivandet ger uttryck för den enskildes fria vilja och att den enskilde förstår (är i stånd att) lämna den typ av medgivanden som föreslås i betänkandet. Det kommer därför att krävas nationellt stöd och praxis kring hur man säkerställer att både ombudet och vård- och omsorgsgivare på ett rimligt sätt säkerställt att medgivandet uppfyller kraven.

Funktionsstödsnämnden anser att den elektroniska tillgången tidsbegränsas och att ett medgivande inte kunna ges längre än högst tolv månader. Det finns fördelar med att ombudet ges längre tillgång till uppgifterna men samtidigt en risk att medgivanden av detta skäl inte omprövas, trots att behovet av ett ombud kan skifta över tid. Det kommer att vara en utmaning att kontinuerligt och systematiskt bevaka vilka patienter som har utsedda ombud. Hälso- och sjukvårdspersonalen behöver ges kompetens att kunna bedöma om ett medgivande ger uttryck för den enskildes fria vilja eller inte.

Eftersom förslaget är frivilligt för vård- och omsorgsgivare att implementera ser utredaren inga samhällsekonomiska konsekvenser. Funktionsstödsnämnden vill dock, precis som man gjorde i yttrandet kring Informationsöverföring inom vård och omsorg (SOU 2021:4) att ett införande av förslagen, med all säkerhet kommer att innebära ökade kostnader för berörda vård- och omsorgsgivare i form av nya system, omställning av redan befintliga system och ökad administration. Även behov av kompetensutveckling kommer att leda till ökade kostnader.

Om utredningens förslag om elektronisk tillgång till patientuppgifter och sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation blir verklighet förordar nämnden en nationell samordning för att uppnå likvärdig service och jämlik vård och omsorg mellan samtliga regioner och kommuner i landet.

Funktionsstödsnämnden är generellt positiv till förslaget om elektronisk tillgång till Socialstyrelsens register över legitimerad sjukvårdspersonal. En sökfunktion skulle dock ge snabbare och enklare tillgång till uppgifterna om man exempelvis söker akut vård. Fördelarna med snabbare och enklare tillgång till registret bedöms vara en generell förbättring för nämndens målgrupper men kommer även att underlätta för personer som snabbt och enkelt vill komma över personnummer av andra skäl, en bieffekt som behöver beaktas i det vidare arbetet.

Funktionsstödsnämnden vill betona att det även fortsatt är arbetsgivarens/vårdgivarens ansvar att säkerställa att personalen har rätt kompetens. Allmänhet, patienter eller anhöriga ska inte själva behöva kontrollera vem som har legitimation eller inte.

Funktionsstödsnämnden är positivt inställda till att myndigheter och vårdgivare föreslås ges tillgång till uppgifterna i registret.

Funktionsstödsnämndens yttrande i sin helhet finns bifogat i ärendet.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens yttrande

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden är positiv till förslaget om att vård- och omsorgsgivare kan dela en patients eller brukares uppgifter med annan person (ombud), efter patientens eller brukares samtycke. Nämnden anser dock att det kan finnas behov av ett ökat nationellt stöd för att inhämta samtycke gällande personer med kognitiv svikt. Vidare föreslår nämnden en tidsbegränsning av ombudets tillgång till dokumentation där samtycke behöver inhämtas igen när tiden löpt ut, vilket skulle kunna minska risken för att ett ombud slentrianmässigt får ta del av en annan persons vård- och omsorgsdokumentation.

Utredningens förslag är frivilligt för vård- och omsorgsgivare att implementera. Likt förslagen som gavs i utredningen Informationsöverföring inom vård och omsorg (SOU 2021:4) anser hälsa-, vård- och omsorgsnämnden att lagen behöver implementeras brett av vårdgivare och omsorgsgivare i landet för att den ska bidra till en jämlik vård och omsorg. En sådan implementering kan innebära ökade kostnader för berörda vård- och omsorgsgivare i form av nya system eller omställning av redan befintliga system samt ökad administration kopplat till detta.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ställer sig även positiva till en ökad tillgänglighet av registret över legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal (HOSP). Det är dock viktigt att förändringen inte får tolkas som att det är patientens eller brukarens ansvar att kontrollera att personalen har rätt kompetens, utan att det är tydligt att det åligger ansvarig vård- och omsorgsgivare.

Hälsa-, vård och omsorgsnämndens yttrande i sin helhet finns bifogat i ärendet.

Stadskontorets bedömning och förslag till beslut

Med beaktande av inkomna yttrande gör stadskontoret följande bedömningar.

Elektronisk tillgång till patientjournaler

Betänkandets förslag har tagits fram med syfte att underlätta tillgång till patientjournaler och uppgifter om legitimerad personal. Före ett eventuellt införande, kan med fördel en beräkning av införande- och implementeringskostnaderna av nya och/eller ändrade elektroniska system göras. Det kan troligen även bli en ökad administration och kompetensutveckling kopplat till uppgifterna.

Även om förslagen är frivilliga så kommer troligen efterfrågan på elektronisk tillgång från anhöriga och patienter att öka. Strävan att ge en jämlik vård och omsorg i hela landet, motverkas dessutom av att förslaget är frivilligt att införa.

Att avgöra om ett medgivande från patienten är välinformerat och frivilligt, kräver kunskap hos vårdgivare. Även utbildning och fortbildning i detta kommer att leda till kostnader hos vårdgivare. Att tidsbegränsa medgivandes varaktighet kan underlätta att uppföljning och kontroll om patientens medgivande görs regelbundet.

I samband med införandet av elektronisk tillgång för patienter och ombud, är det viktigt att beakta att det finns grupper som kan ha svårigheter använda detta. Det gäller till exempel personer med reserv- eller samordningsnummer som inte kan gå in på 1177.se idag, och personer som av olika skäl inte har tillgång till datorer eller smartphones. Att det finns andra sätt att få tillgång till journaluppgifterna måste säkerställas, även över tid.

I betänkandet lyfts att patientjournalen i 1177.se inte alltid är komplett. Detta är en viktig information som såväl ombud som patienter behöver få tydlig information om, framför allt vid elektronisk tillgång.

Tillgång till legitimerad personals uppgifter

Att vårdgivare får tillgång till Socialstyrelsens register över legitimerad personal är positivt. Detta kan även gälla för patienter i flera situationer. I sammanhanget bör det påminnas om att det alltid är vårdgivarens ansvar att kontrollera personalens legitimation. Patienter har rätt att veta vem som vårdat dem, och dessa uppgifter kan de redan idag få av vårdgivaren eller se i sin journal.

En bedömning av behovet av skyddet för legitimerad personals personuppgifter saknas avseende patienter och anhörigas tillgång. Det finns anhöriga och patienter som vill få tillgång till personuppgifter av andra skäl än att kontrollera legitimationen. Särskilt i situationer där patienten och/eller dennes anhöriga är missnöjda med vården och ifrågasätter bedömning och insatser kan det vara en trygghet för legitimerad personal att veta att ingen kommer att ta del av personuppgifterna.

Ett förslag som stadskontoret framhåller är att en legitimation får ett legitimationsnummer/löpnummer som kan bli söknyckel i stället för person- och samordningsnummer. Då blir all legitimerad personal sökbar på samma sätt. Det saknas förslag hur frågan om anhöriga och patienter ska kunna få uppgifter om legitimerad personal med någon typ av skyddade personuppgifter. Frågan behöver hanteras, eftersom dessa uppgifter inte kan lämnas ut, vilket förslaget med legitimation/löpnummer kan vara en lösning på.

Kommentarer om några begrepp i betänkandet

Ett förslag är att i stället för *annan fysisk person, som patienten uppger sig känna personligen*, använda begreppet *anhörig*. En anhörig är någon som har en relation till en närstående, som kan vara en person i familjen, som till exempel en partner, ett barn eller nära släkting. Det kan också vara en nära vän eller en granne.

Begreppet *omsorgsmottagare* finns inte i Socialstyrelsens termbank. Socialstyrelsen rekommenderar fortfarande, sedan flera år tillbaka, att begreppet *brukare* används även om detta tidvis har diskuterats i den allmänna debatten. Att i ett betänkande, som syftar till författningsändringar, införa ett nytt begrepp som inte har en fastställd definition, kan skapa osäkerhet i vem som egentligen

omfattas av begreppet, och vad som ligger i det. I det fall ny terminologi ska införas, kan det med fördel föregås av möjligheter att Socialstyrelsen ger möjlighet för professionen att lämna synpunkter mer precist på detta.

Förslaget till beslut är att förslag till yttrande godkänns, och skickas till Socialdepartementet.

Ansvariga

Jonas Rosenkvist Avdelningschef
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör